

Lãng Du Ta bà

Viết tặng các anh chị muốn đi du lịch mà chưa đi được. Có nhiều bạn bè Công Chánh, trông tôi đi du lịch nhiều, hỏi thăm đi làm sao cho vui, đi đâu. Tôi bảo cứ mua mấy cuốn sách ký sự du lịch của các Ái Hữu Từ Minh Tâm, Trịnh Hào Tâm mà đọc, thì biết hết. Nếu muốn biết thêm thì mua các cuốn «Lonely Planet » viết về mỗi xứ, sẽ biết nhiều hơn, kỹ hơn. Trong Ái Hữu Công Chánh chúng ta, có rất nhiều người đã đi khắp nước Mỹ, và đi khắp thế giới nữa. Tôi không dám làm việc « mùa riu qua mắt thợ » Tôi chỉ kể câu chuyện sau đây cho các Ái Hữu chưa đi, mà muốn biết đại khái, và kinh nghiệm rất đơn sơ từ bản thân mà thôi.

Người viết : **Tràm Cà Mau.**

Tư Ròm hỏi Ba Khía rằng:

“Đã về hưu sao không đi chơi, mà cứ nằm nhà hoài thế?”

Ba Khía đáp: “ Khó lắm”.

“Tại sao mà khó?”

Ông Ba toét miệng cười trả lời rằng: “ Xưa, nhà báo Nguyễn Văn Học có nói : ‘Đường đi khó, không khó vì ngăn sông cách núi, mà khó vì lòng người ngại núi e sông’ Nhưng với tôi, thì ‘Đường đi khó, không khó vì ngăn sông cách núi, mà khó vì lòng vợ nhớ cháu thương con’.” - Ông cười ha hả và tiếp - “Mấy đứa cháu nội, cháu ngoại là trở ngại lớn nhất. Bà vợ thương cháu quá, đi chơi thì nhớ cháu, không chịu được. Vợ không chịu đi, thì mình đâu dám đi riêng ? Có lần tôi thấy ông Lê ẵm đứa cháu trên tay và mắng nó: “Mày cướp vợ tao, vợ tao mê mày, bỏ bê tao. Mấy tháng nay cô đơn, ở nhà phải tự lo lấy, ngủ một mình.” Có bà còn mạnh miệng rằng, không hiểu sao thương cháu quá. Thương còn hơn là lần đầu tiên biết yêu nữa.”

Tư Ròm nói đùa: “Anh cứ đòi đi, đòi đi chơi Việt Nam là các bà vợ vĩa chạy theo liền. Đâu có dám để cho ông chồng đi một mình về Việt Nam. Sợ anh bị các cháu bé chân dài bắt xác”.

Ông kia hạ giọng nói nhỏ nhỏ: “Bà vợ biết rõ tôi quá mà. Biết tôi thuộc khối “Liên Minh Bắc Đại Tây Dương NATO” – Nói theo giọng ông bạn Công Chánh nhà mình – Nghĩa là chỉ nói thôi, không hành động (No Action, Talk Only) Nhiều năm qua chẳng có ‘com cháo’ chi cả. Thì dù cho có tiên nữ hạ thế, cũng xem như không có. Đi chơi một mình không có vợ đi theo, buồn lắm. Theo anh, thì lối đi chơi nào là vui nhất, lợi nhất, thích thú nhất?”

Tư Ròm cười và nói: “Đi chơi cách nào cũng hay cả. Nhưng đừng hy vọng có được vui nhất, lợi nhất, thú nhất. Đi chơi mà đạt được chừng ba, bốn chục phần trăm điều mình mong ước, là xem như đã thành công rồi.”

Một ông khác cắt ngang; “Đi theo các hãng du lịch có ưu điểm gì ? Và khuyết điểm gì?”

“Đi chơi theo các hãng du lịch tổ chức, thì tuy phải xông xộc chạy như bị ma đuổi để theo kịp chương trình của hãng vạch ra. Nhưng đi được nhiều nơi, đến được nhiều chỗ, và hưởng được nhiều thứ bụi của nhiều nơi khác nhau. Cứ giao cái mạng mình cho hãng du lịch, họ sẽ lo cho mình chu đáo từ nơi ăn, chốn ngủ, đi chuyên, giờ giấc, chương trình. Lại được dẫn đến những nơi đáng đến nhất, xem những cảnh đáng xem nhất, và được giảng giải về nguồn gốc, lịch sử của các thắng cảnh, các di tích lịch sử. Khỏi phải đọc sách, khỏi phải kiếm tìm. Đi như thế, mình khỏi phải băn khoăn việc thuê khách sạn, thuê xe, đậu xe, lái xe, tìm tiệm ăn. Nhất là giờ giấc và chương trình. Buổi sáng họ đưa mình đi chơi, chiều về họ dẫn đi ăn, về đến khách sạn họ dặn dò việc gì phải làm, hôm

sau đây mấy giờ, mình có ngủ trễ, thì họ kêu dậy, dẫn đi ăn sáng, để kịp giờ ra xe khởi hành. Quan trọng hơn, là mình không phải lật bản đồ tìm đường đi, và đôi khi đến tận cảnh mình muốn xem, mà lại vào không đúng chỗ. Có một ông bạn tôi nói rằng, đã đến San Francisco, ông thấy ngoài cầu Golden Gate ra, chẳng có gì đáng xem, mà phố phường thì chật hẹp, nghèo nàn, có vẻ thiếu an ninh. Ông này từ Pháp qua Mỹ chơi, nghe tiếng San Francisco đến thăm. Nhưng chỉ xem được Cầu Golden Gate, và lạc vào khu nghèo da màu Tenderloin. Ông tưởng khu này là phố chính của San Francisco. Bởi vậy, ông kết luận là San Francisco chẳng có gì đáng đến, đáng xem. Đi du lịch theo các hãng tổ chức thì tiết kiệm được rất nhiều tiền bạc so với lối đi một mình. Bởi họ có kế ước riêng với các khách sạn khắp nơi. Họ thuê được với giá rất rẻ. Có thể giá thuê của họ chừng một phần ba, hoặc một phần tư giá chính thức. Vì họ có đông khách, và khách thường xuyên. Một ông bạn Ấn Độ làm nghề khách sạn cho biết, họ sống được nhờ vào các hãng du lịch nhiều hơn là khách lẻ tẻ. Nếu theo giá chính thức, một đêm ngủ tại khách sạn hai trăm rưỡi, đến ba trăm, thì ngủ chừng năm đêm, đã tốn hơn cả ngàn đồng rồi. Trong khi hãng du lịch chở mình đi, lo chỗ ăn, chỗ ở, và hướng dẫn nữa, mà chỉ tốn trên dưới bốn trăm đồng cho bảy ngày, thì quá rẻ.”

Ba Khía hỏi tiếp; “Đi theo hãng du lịch, thì mình có bị gò bó giờ giấc quá không? Đôi khi mình muốn ở lại xem cho rõ nơi nào đó, mà họ lại hối thúc ra đi, có uống công đến không?”

Một ông khác đã đi nhiều trả lời: “Đúng thế. Gò bó lắm. Bởi chương trình của hãng du lịch đặt ra chung cho bốn năm chục người trên xe, chứ không riêng cho mình. Nếu ai cũng rờ-rà theo ý riêng, thì mỗi nơi phải ở lại cả năm ba ngày, chán lắm. Phải chạy theo đúng chương trình đã quy định, mới đến được nhiều nơi, thăm và thấy được nhiều chỗ. Nếu đi một mình, có lẽ phải tốn gấp ba, gấp bốn thời gian đi theo các hãng du lịch.”

“Có khi nào mình đi lạc, bị hãng du lịch bỏ lại nơi xa lạ không?”

“Cũng có khi xe chờ lâu quá, hướng dẫn viên không tìm ra người đi lạc, thì đành phải ra đi, và bỏ họ lại. Nhưng thường thường, các hướng dẫn viên du lịch chịu khó đi tìm. Họ giỏi lắm, thường họ nhớ và tìm ra người muốn tìm. Đa số các hướng dẫn viên rất kiên nhẫn, lịch sự và tử tế. Du khách về xe trễ giờ, mà họ chẳng cần nhằn, than phiền chi cả. Nhưng thường thường, các người về trễ, bị xấu hổ lắm, vì bị cả xe vỗ tay ào ào đón mừng. Nhưng cũng có một số hướng dẫn viên nạt nộ la lối hành khách về trễ. Có lẽ họ cũng bức lắm, mới to tiếng, chứ hướng dẫn viên nào mà không muốn được du khách thương họ.”

Ba Khía cười hỏi: “Thường thường, ai là người hay về xe trễ nhất?”

“Các bà chú còn ai. Các bà thường về xe trễ vì khi vào phố chợ, thấy hàng hoá thì sấm soi muốn mua, cầm lên, bỏ xuống, lựa cái này, sờ cái kia, trả giá, và quên mất giờ hẹn. Đôi khi biết đến giờ hẹn rồi, mà cố nắn ná chút xíu, nắn ná hoài thành trễ nải.”

“Thế thì các ông chồng phải lẻo đẻo đi theo nhắc chừng mấy bà vợ vì sợ trễ giờ?”

“Đi theo các bà chán lắm, mà đâu dám nhắc. Các bà câu lên, gặt gồng giữa đám đông mất mặt chết.”

“Thế thì làm sao cho các bà khỏi trễ giờ?”

“Nhờ các ông bạn nhắc. Các bà không dám gặt chồng người khác. Cũng có khi các ông giả vờ nhắc khéo nhau, nói lớn tiếng cho bà vợ nghe”

“Có khi nào mấy ông về xe trễ giờ không?”

“Có chứ. Mấy ông vào các hàng điện, điện tử, tiệm sách, thì cũng quên thì giờ như các bà

vậy. Có ông mê mẩn đứng xem biểu diễn các trò chơi ngoài trời, cười thích thú, khi sực nhớ thì học tốc chạy. Những ông ưa quay phim, quay video cũng hay trẻ giờ vì cảnh đẹp, cảnh lạ, mê man. Cũng có ông thấy ban nhạc biểu diễn hay, người xem bu đông, nổi hứng, mượn nhạc cụ của mấy tay nghệ sĩ, cùng hoà tấu nhạc. Được vỗ tay khoái quá, quên mất giờ hẹn. Ông hướng dẫn viên du lịch chạy đến, giật cái kèn trên tay, và xô đi, cần nhằn rằng: *“Thôi ông ơi, năm sáu chục người ngồi trên xe chờ một mình ông đó, ông muốn ở lại đi theo ban nhạc kiếm ăn, thì nói cho chúng tôi một tiếng”*. Khi lên xe trể, bị cả xe vỗ tay rôm rốp đón mừng, ông khách có máu nghệ sĩ đỏ mặt, ngòì cúi đầu xấu hổ như mèo bị cắt tai.”

Ngung một lát, Tư Ròm nói tiếp: “ Có nhiều người than phiền rằng, các hãng du lịch thường đem du khách vào thăm các cơ xưởng sản xuất, làm mất quá nhiều thì giờ vô ích. Nhất là khi du lịch bên Tàu. Hướng dẫn viên phải dẫn du khách vào các xưởng sản xuất ngọc thạch, ngọc trai, tơ lụa, thêu dệt, làm trà, tiệm vàng ngọc, mất hết hơn ba mươi phần trăm thời giờ đi chơi. Uống lăm. Nhưng họ không làm khác hơn được, vì đã có hợp đồng, và nếu bán được hàng, các hãng sẽ chia huê hồng cho người đưa đến. Nếu không tránh được, thì cũng nên tận tình đi xem, và nghe, thấy, cho biết cách làm ăn đặc biệt của họ. Cũng có khi nghe, biết được những điều mới lạ, thích thú. Tôi thì thường lãng ra ngoài cơ xưởng, đi vòng vòng nhìn xem sinh hoạt của dân chúng địa phương, vui hơn.”

“Còn ăn uống thì sao ?”

“Thường thường, họ dẫn mình vào các tiệm ăn bao bụng, giá phải chăng, và có lẽ

được xem như rẻ, ai muốn ăn gì thì chọn lấy. Giá từ khoảng 10 đến 15 đồng mỗi bữa. Có tiệm nấu xúp chân gấu hầm thuốc bắc nữa. Nhưng cũng đừng tin, có thể là chân heo, chân bò, chứ gấu đâu mà nấu mỗi ngày? Hãng du lịch đã có kinh nghiệm ở các miền này, biết tiệm nào ăn được, tiệm nào không. Minh tự đi tìm tiệm khác mà ăn cho hợp khẩu vị cũng được.”

Ba Khía hỏi thêm: “Tôi nghe người ta đi du thuyền, tức đi Cruise, anh có kinh nghiệm chi không? Nói cho tôi biết với. Đi du thuyền có chóng mặt say sóng không? Tôi đi vượt biển, bị mưa ra mặt xanh, mặt vàng, bây giờ, chỉ mới nghe đến thuyền bè, sông biển là đã chóng mặt trước rồi, không cần phải leo lên thuyền mới bị”

“Á à. Anh đừng sợ say sóng. Chiếc thuyền to lớn như một khu thương xá, có mười bốn, mười lăm tầng. Ngồi trên thuyền, như đang ở trong một thành phố nhỏ. Có đủ các sinh hoạt cho du khách. Có đến mấy hồ bơi lớn, chung quanh có hàng trăm ghế xếp để du khách nằm phơi nắng, uống rượu, nghe nhạc. Nằm dài mà nhìn những cái bụng phệ của các ông các bà. Thấy bụng họ to như những thùng nước lèo, thì mình cũng đã thấy sung sướng hạnh phúc rồi, vì bụng mình có xè xè chút chút, nhưng so với họ thì còn thon thả, gọn gàng lắm. Có nhiều bồn tắm nước nóng, nước xịt sùng sục, mà ông bạn tôi gọi là “ngồi vạc dầu” như ở dưới địa ngục, và có nhiều phòng tắm hơi, vào đó còn nóng hơn xông khi bị bệnh. Có phòng tập thể dục với đầy đủ dụng cụ. Có cả những phòng làm đẹp cho các bà, đâm bóp cơ thể, loại đâm bóp lạnh mạnh cứ không phải đâm bóp trá hình đâu. Có thư viện, cho mượn sách đọc, có phòng sinh hoạt, đọc sách, phòng computer, có thể vào internet, nhưng giá khá đắt. Có hai hoặc ba cái hội trường sân khấu, rạp chớp bóng. Ngày nào cũng có ca kịch nhạc, hay chiếu bóng, vào xem không tốn tiền. Những nhà hàng uống rượu, nhảy đầm, và có đàn, hát, ăn uống thả dàn. Cái phòng ăn bao bụng mở từ sáng sớm đến quá nửa đêm, muốn ăn khi nào cũng được, khỏi trả tiền. Có thêm năm sáu tiệm ăn, và hai phòng

ăn chính, mỗi buổi chiều du khách ăn mặc đàng hoàng, xuống ngồi ăn trong hai suất, suất sớm và suất muộn. Bồi bàn kéo ghế, bung nước, hầu như các anh là vua, hoàng hậu. Ăn uống cũng thả dãn, muốn gọi thêm bao nhiêu lần cũng được. Nhưng rượu thì phải tự trả tiền. Trên tàu cũng có một hành lang dành riêng cho du khách đi bộ thể dục, mỗi vòng hơn một cây số. Sáng, chiều, tối, nhiều người đi cùng chiều, đi ngược chiều, râm rập, cũng vui lắm. Các bà thì đi mua và xem hàng hoá trưng bày trong các tiệm, các nhà hàng. Có cả những phòng trưng bày tranh ảnh. Đặc biệt nhất là sòng bài. Chiếc tàu nào cũng có một sòng bài lớn, chiếm nguyên hơn nửa tầng lầu, đánh đủ các loại bài tây, bài cào, bài ru-lét, và các máy kéo, mà bên Việt Nam họ gọi là “tên cướp một tay”. Ngày cũng như đêm, vui chơi, ăn uống, ca nhạc, nhảy múa. Nhiều người đi du thuyền chuyến đầu tiên, thì rất là... (*dùng từ ngữ bên Việt Nam bây giờ*) “ấn tượng”. Có ông bạn đi lần đầu, thấy “đã” quá, cười mà nói với tôi rằng, đâu cần tu hành chi mấy kiếp cho mệt, chỉ cần mấy trăm đô-la, mà cũng đã về đến được nước thiên đàng cực lạc rồi. Trên một chuyến du thuyền như vậy, có chừng hơn hai ngàn hành khách, mà có đến hơn một ngàn người phục vụ. Năm bảy ông đầu bếp khác nhau. Nhưng nếu đã đi nhiều lần, thì cái “cảm giác mạnh” đó bớt dần xuống, và có khi thấy hơi chán. Nhất là những ngày tàu lênh đênh không ghé bến.”

Ba Khía lắc đầu nói: “Thế thì một vé đi chơi có đắt lắm không?”

“Rẻ rẻ. Đi chừng ba hay bốn ngày, chỉ tốn chừng trên dưới năm trăm đồng thôi. Đi một tuần, thì khoảng chừng tám trăm. Đi hai tuần, chừng một ngàn rưỡi đến hai ngàn đồng. Chờ khi họ bán hạ giá, thì rẻ lắm. Có lần ông bà Đức đi du thuyền đi từ Florida về đến San Francisco trong 18 ngày, giá vé chỉ có một ngàn đồng thôi. Mấy người mua trước, hoặc mua sau, phải trả đến hơn ba ngàn đồng. Nhiều khi còn dư chỗ, người ta bán hạ giá, gọi là bán hạ giá phút chót, thì rẻ như cho đi không. Bởi vậy, đừng ngạc nhiên khi nghe có nhiều người đã đi du thuyền đến hàng hai ba trăm lần”

“Đi lênh đênh trên biển hoài, chỉ thấy trời và nước thôi, chán chết!”

“Đâu phải. Thường thì ban đêm tàu đi, ban ngày ghé bên của các thành phố du lịch, đồ hành khách xuống, cho họ đi chơi. Cũng có khi tàu đi suốt đêm suốt ngày, và có khi cả vài ngày trên biển cả mênh mông. Khi đó thì du khách chơi bài, nhảy đầm, nghe nhạc, xem kịch và ban quản lý của du thuyền cũng tổ chức những cuộc vui tập thể cho toàn du khách tham gia. Ai ham vui thì cùng vào chơi, như bơi đua, nhảy múa tập thể theo điệu nhạc. Hoặc hoà nhạc trên sân tàu cho du khách nghe chơi.”

Ba Khía tò mò hỏi thêm: “ Những khi tàu ghé bến, thì họ đưa mình đi thăm thắng cảnh, mà khỏi trả tiền thêm?”

“Không đúng. Trước khi tàu ghé bên cảng nào, thì mỗi du khách được phát cho một tờ chương trình đi chơi bằng xe bus. Cho biết sẽ có những chuyến đi chơi đâu, giá vé bao nhiêu, phải ghi danh đêm hôm trước. Cũng có thể mua liền ngay khi mình mua vé cho chuyến đi. Vì trước khi khởi hành nhiều tháng, du khách đã nhận được chương trình chi tiết, trong đó cho biết sẽ có các “tua” nào, giá bao nhiêu.”

“Họ chỉ đem du khách đi thăm thành phố thôi sao? Giá vé đi chơi trên đất liền có đắt lắm không? Mình có thể tự đi lấy được không?”

“ Không phải chỉ đi trong thành phố thôi, họ có nhiều “tua” khác nhau. Mỗi nơi ghé lại, có cả chục “tua” khác nhau. Hoặc đi thăm thành phố chính và các phong cảnh đáng xem của nơi này, hoặc đi chơi thuyền, hoặc đi lặn săn bắt cá biển san hô, hoặc đi xem rừng nhiệt đới, hoặc đi chơi dã cầu, hoặc thăm thác nước, hoặc đi chơi bằng thuyền nhỏ. Nhiều nơi, nhiều loại khác nhau, mỗi chuyến đi có một giá, tùy theo xa hay gần, thời gian ngắn hay dài. Mỗi chuyến đi có thể đi từ hai ba giờ cho đến bốn năm giờ. Mỗi hải cảng, đi được một hai “tua” là hết cả ngày rồi. Bởi vậy cho nên cùng một hải cảng, mà mỗi người đánh giá mỗi khác nhau, vì họ đi chơi các “tua” khác nhau. Còn giá vé, thì không thể nói là đắt hay rẻ được, với người ăn tiêu rộng rãi, thì giá nào

cũng là tạm được và rẻ, nhưng với người cần kiệm, thì giá nào cũng đắt thấu trời xanh. Tự đi lấy một mình cũng được, nếu thành phố nằm ngay trên hải cảng. Mình có thể đi bộ, đi xe taxi, lên phố chơi rồi về. Cũng có nơi xe bus ra đến bến tàu, đón xe mà đi. Nhưng có nhiều hải cảng nằm rất xa thành phố. Có biết cách đặc biệt, đi chơi khi tàu ghé bến, vừa đi được nhiều bằng ba hay bốn chuyến đi do du thuyền tổ chức, vừa rẻ bằng một phần ba, phần tư giá vé do tàu bán ra.”

“Chỉ bí quyết cho tôi với! Có phải đút tiền hối lộ cho nhân viên trên tàu không?”

“Làm chi mà tệ hại thế, có phải là Việt Nam đâu mà cứ đặt chuyện hối lộ *đầu tiên*?”

“Thế thì làm cách nào?”

“Dễ lắm, trước khi thuyền ghé bến, rủ nhau chừng năm bảy người bạn, sẽ cùng thuê xe đi chơi chung. Khi xuống bến, sẽ có rất nhiều dân địa phương mời mọc, bán vé đi chơi, hoặc dụ đi taxi. Khoan mua ngay, cứ đi bộ ra cảng xa bến tàu càng tốt. Vì càng xa bến, thì càng dễ mặc cả được những giá rẻ hơn. Hỏi các tài xế đang đón bạn, để thuê một xe taxi cho bốn người, hoặc xe “van” cho bảy người, hay mười người. Nói là đi trong bốn giờ, hay năm sáu giờ, tùy theo thời gian du thuyền cho bạn đi chơi. Bảo họ đưa mình đến các nơi mà người ta thường đưa du khách đến thăm. Khi giá-cả đã thoả thuận rồi, mình hứa cho thêm họ chừng mười hay mười lăm phần trăm, thì họ sẽ vui và hăng hái hơn để đưa mình đi chơi, tận tình hơn là làm cho xong chuyện mà kiếm tiền. Mỗi người, chỉ tốn chừng ba bốn chục đồng thôi, chưa bằng giá cái vé rẻ nhất trên tàu, mà đi thăm được nhiều nơi, nhiều giờ, muốn ghé lại nơi nào, bao lâu cũng không sao. Lại được tài xế chỉ dẫn rõ ràng từng nơi, từng cảnh về lịch sử cũng như sinh hoạt của dân địa phương. Nói thẳng với họ là mình không đi đến các khu hàng thương mại (shopping). Vì khu thương mại xứ nào cũng thế mà thôi, và các bà sa vào, thì khó mà gỡ ra, uổng thì giờ quý báu. Nếu họ dẫn đến nơi nào mình không thích, thì kêu đi ngay qua nơi khác. Nếu đã đi hết các nơi danh lam thắng cảnh trong thành phố rồi, mà còn dư giờ, thì bảo họ chở mình chạy quanh các phố phường

chính để nhìn xem sinh hoạt của dân chúng địa phương.. Một chuyến tự đi lấy như thế này, rất vui, và biết được rất nhiều, thích thú lắm. Trong khi chuyến của du thuyền, thường thường, họ cũng dẫn đến một vài nơi thôi, và nhiều khi họ đưa du khách đến khu phố sầm uất nào đó, thả xuống, hẹn một hai giờ sau đến đón, rồi đưa đi thăm nhà thờ, thăm toà hành chánh. Mất thì giờ chờ nhau xuống xe, lên xe, chờ gom người, chờ người đi quanh.

Nếu tự thuê xe đi chơi, thì phải canh thời gian mà về sớm hơn chừng một vài tiếng trước khi tàu rời bến. Đừng về trễ, du thuyền nó bỏ mình lại thành phố lạ.”

“Nếu mình về không kịp, tàu đã nhổ neo ra đi rồi thì làm sao?”

“Đừng để xảy ra trường hợp này. Nhưng nếu lỡ bị, thì cũng dễ giải quyết lắm. Mình lấy máy bay, hay lấy xe đi gấp đến hải cảng kế, nơi mà du thuyền sẽ ghé lại.”

“Có kịp không?”

“Tôi nghĩ là kịp. Vì du thuyền di chuyển chậm, và thường ghé lại mỗi hải cảng một ngày để du khách đi chơi. Cũng đã có nhiều anh chị trẻ, còn ham chơi, về đến bến, thì tàu đã biến mất từ lâu..”

Ba khía hỏi thêm : “Bây giờ cho tôi biết, nếu tự mình đi lấy, không theo hãng du lịch, có lợi hơn không?”

“Có nhiều người muốn đi riêng. Cũng chừng đó ngày giờ, nhưng chỉ đi được ít nơi thôi. Mấy người này không đặt vấn đề tiết kiệm tiền bạc. Vé máy bay, nếu không lùng tìm, mà mua được khi đại hạ giá, thì thường đắt hơn vé của hãng du lịch. Họ có giá đặc biệt của những người đi chung một nhóm. Khách

sạn thì chắc chắn đắt gấp đôi, gấp ba lần. Chuyên chở, phải thuê xe riêng, còn thuê thêm chỗ đậu xe ban đêm, và tiền xăng, tiền “mãi lộ” dọc đường. Phải tự lái lấy, tìm đường lấy. Khó nhất là khi đến thẳng cảnh, mà chạy xe mãi, tìm không ra chỗ đậu, và thường đậu xe quá giờ, bị phạt. Nhưng đôi lại, họ có tự do, muốn đi khi nào thì đi, muốn ở lại bao lâu cũng được. Đi du lịch theo kiểu riêng, nhiều người đọc sách kỹ lưỡng, sách du lịch viết bởi những tay phiêu lãng giang hồ cự phách, họ biết nhiều, viết kỹ, sống thực. Nhờ đọc sách, mà đến đâu cũng biết rõ lịch sử, biết chi tiết của sự vật. Và rập nối những điều họ đọc được trong sách, với bên ngoài thực tế, thích thú lắm. Nhưng nếu không đọc sách, mà không có ai hướng dẫn, giải thích, thì đôi khi thấy vô duyên hết sức. Ví như thấy một thanh kiếm sét xù xì, chẳng có gì đáng được để trưng bày, nhưng nếu biết thanh kiếm đó là thanh bảo kiếm, biết được cái huyền sử bao quanh nó, thì thú vị lắm. Thấy một cái giếng trong Từ Cấm Thành bên Tàu, nếu không biết nơi đây, Từ Hy Thái Hậu đã dim một bà hoàng xuống đó vì không muốn vua con sủng ái bà này, thì cũng chỉ là cái giếng. Cũng như vào thăm cự hoàng cung của Nhật, thấy trống róc, không bàn không ghế, không ngai vàng, cũng không hiểu tại sao, và thấy chẳng có gì đáng xem cả. Tự đi lấy, nhờ có tự do, nên thường dậy muộn, ra khỏi khách sạn thì cũng đã gần buổi trưa. Đi tìm đường, chạy quanh, tìm chỗ ăn sáng, tìm ra chỗ đậu xe, thì cũng hết cả buổi sáng rồi. Đôi khi muốn đi nơi này, mà đến nơi khác, mà mình không biết, và cứ đinh ninh là mình đã đến nơi rồi. Cũng có khi đến nơi, mà không tìm ra chỗ đậu xe, chạy quanh quanh cả mấy tiếng, rồi vừa mệt, vừa bức, bỏ đi luôn. Nhiều nơi có chỗ đậu xe miễn phí cho du khách, mà mình không hay. Còn việc ăn uống, tìm cho ra tiệm ăn hợp với khẩu vị, gần nơi mình cư ngụ, cũng là cả một vấn đề, vừa mất thì giờ, vừa ăn dở. Nhiều người kêu món ăn, dọn ra, mà nuốt không xuống, vì nấu theo kiểu đặc biệt của địa phương, ví như cá lạnh tanh, có mùi thum thum của mắm, nước sốt bằng sữa sền sệt, không mặn, không ngọt, ăn với vài sợi bún ống. Những khi này, thì đành kêu thêm món

khác. Tuy nhiên, tự mình đi lấy, thì thời giờ được uyển chuyển hơn, không bị phụ thuộc vào ai khác. Mình có tự do hơn. Chương trình có thể thay đổi cho phù hợp với tình thế. Nói là tự do hơn, nhưng cũng phải phụ thuộc vào khách sạn đã đặt trước, và vé máy bay đã đặt trước. Đi đến những quốc gia lái xe bên tay trái như Anh, Úc, Nhật thì cũng là một vấn đề không nhỏ. Lái loạng quạng dễ gây tai nạn chết người. Đi chơi mà để ở tù, thì thả nằm nhà trước cho an toàn.”

“Nếu lạ cảnh, lạ nơi, thì mình có thể thuê một hướng dẫn viên du lịch dẫn mình đi chơi, có được không?”

“Được quá đi chứ. Nhưng phải chịu chi tiền, không tiếc. Nhất là những hướng dẫn viên lịch sự, khéo léo. Và có khi hướng dẫn viên là một kiều nữ ăn nói duyên dáng. Thường thường, các hướng dẫn viên đặc biệt này rất khéo ăn nói, và nói chuyện rất tiêu lâm, khôi hài, làm cho cuộc đi chơi vui hơn.”

Một ông trong nhóm hỏi: “Anh nghĩ sao về trường hợp nhiều người đi chơi, thuê nhà ăn dầm ở dề cả mấy tháng tại một thành phố nào đó? Anh nghĩ có vui không?”

“Tôi chưa có kinh nghiệm đó. Nhưng theo lời ông bà Thu nói, thì vui lắm. Thong thả và thanh nhàn. Thuê nhà mà ở, hôm nào vui, khoẻ, thì đi chơi đây đó khắp nơi. Hôm nào mệt thì nằm nhà. Ông Thu kể rằng, ông đã từng đi khắp các hang cùng ngõ hẻm của Paris, London, và vài thành phố danh tiếng khác, đi bằng xe bus, xe metro, đi từ Bắc xuống Nam, đi từ Đông sang Tây, lộ trình đi như một mạng lưới. Rồi đi xéo từ trên xuống, xéo từ dưới lên, đi đường vòng tròn ốc, từ trung tâm đi dần ra ngoài vòng đai thành phố, qua các phố nhỏ khác. Đi lang thang, không mục đích, đi để nhìn mà thôi. Có nhiều người ở trong thành phố đó cả đời cũng chưa ghé lại các nơi đó, vì không có việc chi cần thiết, mà lại là thành phố nhà, thì khi nào đi không được? Bởi vậy nên cả đời cũng chưa tới. Ông bà kể rằng, nhiều hôm nằm trong thành phố London nghe mưa rơi rả rích cả ngày, cũng thấy khoái vô cùng. Cũng có khi ngồi quán cà phê bên hè phố từ chiều, cho đến tối, nhìn thiên hạ đi qua

lại, và có cảm giác như hoà đồng cùng người dân xứ đó, sống trong xứ đó. Cái cảm giác thanh nhàn cũng vui lắm. Ông bà này định qua các hải đảo Thái Bình Dương, thuê căn nhà bên bờ biển, ngày ngày đi tắm, đi chơi lang thang, nằm ngủ lơ mơ dưới bóng dừa. Nằm đọc sách, mơ mộng. Có thể ăn tiệm hoặc tự nấu lấy bằng những hải sản tươi, do dân địa phương sẵn bắt được. Ông bà này còn mơ mộng đi đến các xứ xa lạ, tại Á Châu, Âu Châu, thuê nhà ở trong năm ba tháng. Nếu thấy vui thì ở lại, chán thì trả nhà ra đi.”

Ba Khía nheo mắt hỏi: “Khi đi du lịch, tại sao không ở nhà bà con, mà phải đi thuê nhà làm chi cho tốn kém, cho bất tiện?”

“Ở nhà bà con thì cũng vui. Nhưng ở một hai ngày thôi, vui hơn, và còn giữ lại được cái tình cảm thân thiết. Ở quá lâu, không tiện cho cả đôi bên. Người ta cũng còn có công việc làm ăn, còn có thì giờ riêng, thì giờ lo cho gia đình, con cái, tiếp mình hoài thì họ cũng mệt. Một ông Tổng Thống Hoa Kỳ từng nói: *“Cả để ba ngày thì won thối. Khách ở ba ngày thì có mùi”* Vì nghe câu đó, nên người ta sợ, không dám ở nhà ai lâu. Thuê nhà ở, có nhiều tiện nghi hơn ở khách sạn. Khi cần ăn uống theo lối của mình, thì cũng dễ dàng. Như buổi sáng không ưa đồ ăn nặng, có thể tự nấu một tô cháo gạo tẻ (Oat meal), Khi khuya về, có đôi bụng, cũng có trái cây, kem, bánh trong tủ lạnh. Muốn pha ly trà đặc biệt của mình, cũng dễ dàng. Muốn đi về, ăn uống lúc nào, theo lối kiêng cử nào, cũng dễ dàng hơn. Lại nữa, ăn uống trong các nhà hàng mãi cũng chán lắm, đôi khi nuốt không xuống, mà mỗi đĩa thức ăn

rất đắt. Họ bán giá đắt là phải, là đúng, vì trong đĩa thức ăn của mình, còn có cả tiền thuê tiệm, tiền thuê, tiền đầu bếp, tiền nhân công, tiền nhiên liệu, và còn tiền lời cho chủ tiệm sống nữa. Đi ăn tiệm, đừng có than là đắt, phải cho người ta sống với chứ. Nếu mỗi tuần nấu ăn tại nhà mình thuê năm ba bữa, cũng tiết kiệm được nhiều tiền lắm. Tiết kiệm nơi này, để chi tiêu nơi khác. Đi du lịch, mà sợ đắt, tiếc tiền, thì thà nằm nhà là hơn.”

Ba Khía cười và hỏi tiếp: “Tại sao lại phải đi du lịch? Không đi có chết ai không?”

“Đừng hỏi thế? Câu hỏi đó rất dễ trả lời, mà cũng rất khó. Vì nếu đặt ngược câu hỏi lại là tại sao mà không đi du lịch? Thì cũng dễ, mà cũng khó trả lời. Tại sao phải đi du lịch? Dễ quá, đi vì thích đi. Có hỏi tại sao mà thích không? Thích là vì muốn thấy cảnh lạ đường xa, muốn nhìn tận mắt những di tích lịch sử, những điều đã biết, đã thấy trong hình và chưa thấy ngoài thực tế bao giờ. Để thấy và biết sinh hoạt của con người ở mỗi nơi khác nhau. Để trí óc mình mở ra hơn một chút, khi so sánh mình với người khác. Để cho nhân loại được cảm thông, được gần gũi nhau hơn. Không mong chi đi một ngày đàng, học được một sàng khôn. Quan trọng nhất là trong lòng mình thấy vui, vui là được.”

Một ông bạn nãy giờ ngồi im, nay phát biểu:

“Có nhiều người nằm nhà thôi, cũng thấy được phong cảnh toàn thế giới qua các phim du lịch. Không những thấy thôi, mà còn thấy rõ ràng, thấy chi tiết hơn người đi đến tận nơi. Vì những hình ảnh được đưa ra, đã chọn lựa kỹ lưỡng, người làm phim quay đi quay lại, tìm cho ra được điều đặc biệt nhất để đưa lên màn ảnh. Bởi vậy, nằm nhà xem phim, còn thấy và biết được nhiều hơn người đi đến tận nơi. Chỉ thấy trong vài ba giờ, hay vài ba hôm, làm sao mà kỹ cho bằng người đến cả tuần, cả tháng, và đem nguyên đoàn quay phim đến quay”

Tư Ròm cười lớn: “Nhưng có lẽ thấy cảnh trí qua hình ảnh, qua phim chiếu, cũng như ngắm người đẹp trong tranh, ngắm trong phim, chứ không phải gặp mà nhìn tận mắt.

Thấy người thật, cảnh thật, có lẽ cũng thích hơn là thấy qua hình ảnh chứ?”

Ba Khía có vẻ lo, cau mày và nói: “Đi du lịch không sợ chết bất tử dọc đường sao. Nhất là những người đã có bệnh, tuổi cao, sức khỏe kém.”

“Anh có biết nơi nào nguy hiểm và con người đã chết nhiều nhất không?”

“Nơi nào?”

“Trên giường, chín mươi chín phần trăm nhân loại đã chết trên giường. Nằm trên giường mà chết. Xác suất chết khi đi du lịch quá nhỏ, so với xác suất chết trên giường. Mấy ông bà già, đang đi du lịch, mà được chết, thì cũng vui. Chết trong khi đang vui, đang hạnh phúc, thì có hơn là về nhà chịu thêm đau đớn kéo dài, rồi mới chết. Nói thế thôi, chứ có lẽ rất ít người đang đi du lịch mà chết. Vì nếu trong người yếu sẵn, thì người ta đã ở nhà, không đi.”

Ba Khía hỏi thêm: “Cho tôi biết điều kiện cần thiết để đi du lịch?”

“Muốn đi du lịch, cần các yếu tố sau đây: Sức khỏe, thì giờ và tiền bạc. Thiếu một trong những yếu tố trên, thì khó thực hiện được những chuyến đi vui, thú vị. Trước hết, phải có sức khỏe mới lê cái thân đi, mới thấy thích thú khi đi xa. Không có sức khỏe, trong người cứ bần thần mãi, không muốn đi đâu, và chỉ đi một chốc, là đã mệt phờ, muốn quay lui. Thứ đến là có thì giờ rảnh rang. Những người bận rộn làm ăn, có thể đi những chuyến ngắn hạn từ năm ba ngày đến vài ba tuần. Cuối cùng là tiền bạc, nếu không có thì làm sao mà đi? Tây ba lô ít tiền mà cũng đi chơi được nhiều nơi, vì họ chịu gian khổ giỏi và họ còn trẻ. Cũng có nhiều người dư cả ba điều kiện trên, nhưng không muốn đi chơi, không thấy vui với cảnh lạ đường xa, họ nằm nhà thấy thú hơn. Họ cũng đúng khi theo ý thích của họ.”

Ba Khía hỏi thêm: “Tôi nghe có nhiều ông bà già Mỹ, mua chiếc xe, bên trong trang bị bếp, bàn ghế, giường tủ, phòng ăn, cầu tiêu, phòng tắm, giống như căn nhà nhỏ, rồi lái xe đi giang hồ phiêu bạt, đi quanh nước Mỹ, đi cả năm mới quay về. Đi như vậy có thú không?”

“Tôi không có kinh nghiệm chi về vụ này. Cũng biết rất ít, về cuộc sống của các người đi du lịch theo lối này. Nhưng tôi thấy thích lắm. Nó lãng mạn vô cùng. Hai vợ chồng già rủ nhau đi cùng vành non nước. Chỉ lo chơi. Không lo chi về cơm áo, gạo tiền, con cái, nhà cửa, công việc, cây cối. “Đã đời” quá đi chứ? Hỏi chưa về hưu, tôi cũng mơ mộng và dự định mua xe này đi chơi. Nhưng rồi không làm được, vì ngại và sợ mệt, sợ khổ. Minh về hưu rồi, thì làm chi cho khoẻ mà vui, chứ vui mà mệt thì cũng không muốn. Trên xe thì tiện nghi đầy đủ thật, nhưng làm sao đầy đủ bằng khi ở nhà. Và lại, thể xác mình yếu đuối, không kham nổi những việc khá nặng nhọc như gắn ống xả cầu tiêu, cầu tiểu, và lái chiếc xe công kênh cũng là một vấn đề. Hơn nữa, tuổi già, không lái xe nhiều được. Nhiều bạn tôi cũng đã mua xe loại này rồi, mà để đó, cả năm ba năm mà chưa khởi sự được cuộc hành trình lãng mạn mong ước. Cũng có nhiều ông mua xe, đi chơi một hai lần thôi, rồi nhiều năm sau, để cái xe công kênh nằm choán sân nhà, cho cũ sét, mục nát dần. Một chiếc xe như thế, nếu là xe mới, thì cũng đắt lắm. Đắt bằng giá một căn nhà ở các tỉnh nhỏ.”

Một ông trong nhóm khoát tay: “Thôi, đừng bàn chuyện du lịch nữa. Muốn đi du lịch, thì đọc sách, thiên hạ viết không biết cơ man nào mà kể cho hết. Ngay cả trong tập thể Công Chánh của các anh, cũng đã có ba ông chuyên viết sách du lịch, xuất bản được nhiều cuốn, cứ mua mà đọc cũng hiểu được nhiều lắm. Sách viết bằng tiếng Anh, thì nhiều vô số kể. Tôi được nghe một bà nói rằng “Đi chơi sướng hơn đi làm” Nhưng một ông khác lại nói rằng: Nằm nhà khoẻ hơn đi chơi”. Tôi nghĩ, cả hai đều đúng.”

Ông Tư Ròm nói: “Đi chơi xa nhiều ngày, dù có thích thú đến đâu đi nữa, khi về đầu nhà, nằm lăn trên cái giường của mình, thấy đã đời vô cùng. Đúng là không nơi nào bằng nhà mình cả.”

Oakland tháng 2 năm 2009

Tràm Cà Mau